

Til lovforslag nr. L 25

Folketinget 2014-15

Betænkning afgivet af Socialudvalget den 4. december 2014

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om social service

(Rehabiliteringsforløb og hjemmehjælp m.v.)

[af ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 5 ændringsforslag til lovforslaget. Enhedslistens medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1-3. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold har stillet ændringsforslag nr. 4. Venstres medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 5.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 8. oktober 2014 og var til 1. behandling den 30. oktober 2014. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Socialudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring. Den 8. oktober 2014 sendte ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 20 spørgsmål til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

8 af udvalgets spørgsmål og ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forholds svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen. Endvidere er ministerens mundtlige svar på S 260 og S 261 optrykt som bilag 3 til betænkningen.

3. Indstillinger

Et flertal i udvalget (S, DF, RV og SF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af ministeren stillede ændringsforslag. Flertallet stemmer imod de øvrige ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (V, LA og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af ministeren stillede ændringsforslag og det af Venstre stillede ændringsforslag. Mindretallet stemmer imod de af Enhedslistens stillede ændringsforslag.

Et andet *mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af Enhedslistens stillede ændringsforslag. Mindretallet stemmer imod de øvrige ændringsforslag. Hvis de af Enhedslisten stillede ændringsforslag bliver forkastet ved 2. behandling, vil Enhedslisten stemme imod lovforslaget ved 3. behandling.

4. Politiske bemærkninger

Socialdemokratiets, Radikale Venstres og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget glæder sig over, at kommunerne nu bliver forpligtet til at tilbyde rehabiliteringsforløb på hjemmehjælpsområdet med det formål at give modtageren af hjemmehjælp en mere selvstændig hverdag. Alle mennesker skal have de bedste muligheder for at klare sig uden eller med mindre hjemmehjælp. Derfor ser S, RV og SF frem til, at kommunerne fremadrettet ud fra konkrete og individuelle vurderinger og med udgangspunkt i borgerens ønsker og behov tilbyder rehabiliteringsforløb. S, RV og SF forventer naturligvis, at kommunerne udmønter loven efter hensigten, og vil derfor følge kommunernes implementering tæt.

For Dansk Folkeparti, Liberal Alliances og Det Konservative Folkeparti medlemmer af udvalget er det som udgangspunkt positivt, at hjemmehjælpsmodtagere bliver tilbudt et rehabiliteringsforløb, idet rehabilitering kan være med til at øge livskvaliteten hos den enkelte, når kræfterne genvindes til igen at klare opgaver, som borgeren af forskellige årsager har mistet evnen til at klare.

For DF, LA og KF er det meget vigtigt at understrege, at et rehabiliteringsforløb kun kan gennemføres succesfuldt,

såfremt borgeren er motiveret derfor og indstillet på, at det er noget, den enkelte kan få glæde af i hverdagen.

Det må aldrig være således, at en kommune kan fratage en borger muligheden for at modtage hjemmehjælp, såfremt borgeren ikke gennemfører et rehabiliteringsforløb, jf. svar på spørgsmål 1 og 5 (se bilag 2 til betænkningen) og ministerens svar på spørgsmål S 260 (se bilag 3 til betænkningen). Såfremt en borger giver udtryk for at ville afbryde et rehabiliteringsforløb, uanset hvor længe dette har fundet sted og uanset årsag dertil, jf. svar på spørgsmål 6 (se bilag 2 til betænkningen), skal dette respekteres af kommunen, og borgeren skal modtage den nødvendige hjemmehjælp, jf. svar på spørgsmål 14 (se bilag 2 til betænkningen). Omfanget af hjemmehjælpen skal altid være tilpasset borgerens behov og vurderes ud fra borgerens aktuelle behov, jf. service-lovens § 83. Det må aldrig påvirke omfanget af hjemmehjælp, om borgeren har gennemført et påbegyndt rehabiliteringsforløb eller ej. Omfanget af hjemmehjælp skal alene vurderes, ud fra hvilket behov borgeren har for hjemmehjælp.

DF har bl.a. i Folketingets spørgetime den 5. november 2014 fået ministerens ord for at gennemførelsen af lovforslaget om rehabilitering ikke af kommunerne må opfattes som et spareforslag. Ministeren afslutter debatten med følgende: »Og jeg vil igen understrege: det her er ikke en spareøvelse.«, jf. svar på spørgsmål S 261 og svar på spørgsmål 15 (se bilag 2 og 3 til betænkningen, hvor svarene er optrykt).

DF, LA og KF ønsker løbende at holde øje med, at lovforslaget, når det træder i kraft, bliver overholdt af landets kommuner, og at der i kommunerne ikke går på kompromis med lovtæst og bemærkninger. Enhver borger, der har behov for at få hjemmehjælp, skal kunne modtage det efter en konkret og individuel vurdering, uanset om et rehabiliteringsforløb er gennemført eller ej. Såfremt borgeren ikke er tilfreds med omfanget af hjemmehjælp, skal det til enhver tid være muligt at klage over det. DF, LA og KF forventer, at der i en evaluering indgår forskellige parametre til at belyse, hvorledes loven fungerer. For DF, LA og KF kan der nemlig være flere forskellige områder, som kan være med til at belyse en lovs effekt. Derfor forventer DF, LA og KF, at der i en evaluering også inddrages brugererfaringer, herunder også med inddragelse af pårørende, såfremt den ældre giver udtryk for ikke selv at kunne bidrage og ytrer ønske om, at de pårørende skal involveres.

Endvidere forventer DF, LA og KF, at regeringen løbende efter lovens ikrafttræden nøje følger, hvorledes loven implementeres og overholdes af kommunerne, herunder hvordan der arbejdes med tilbud om et rehabiliteringsforløb og gennemførelse af et rehabiliteringsforløb i landets kommuner.

DF, LA og KF mener, at de præciseringer der er i regeringens ændringsforslag til § 83 a, stk. 4, (ændringsforslag nr. 4) er et skridt i en bedre retning i forhold til det fremsatte lovforslag. Ændringsforslaget skal sikre borgerens mulighed for at være herre i eget liv og i sidste ende være den person, der kan afgøre om et rehabiliteringsforløb er udbytterigt eller ej.

På trods af, at Venstre ikke får gennemført sit forslag om frit valg af leverandør af rehabiliteringsforløb, ønsker Venstre at stemme for lovforslaget. Dette skyldes, at Venstre er positiv stemt over for rehabilitering. Formålet med rehabilitering er at øge den enkeltes livskvalitet gennem midlertidig hjælp og støtte til at træne de færdigheder, der er nødvendige for helt eller delvis selv at kunne klare dagligdagen igen. Det er klar Venstrepolitik, at borgeren bliver i stand til at klare sig selv igen og få mest mulig indflydelse på sin egen hverdag.

Enhedslistens medlemmer af udvalget kan ikke støtte lovforslaget, medmindre de af Enhedslisten stillede ændringsforslag bliver vedtaget. Enhedslisten kan heller ikke støtte det af ministeren stillede ændringsforslag. Grundlæggende er Enhedslisten imod, at kommunerne pålægges at gennemføre rehabiliteringsforløb som foreslået. Det må netop være op til en konkret individuel vurdering af den enkelte borgers situation, behov, ønsker og muligheder for i højere grad at blive selvhjulpne. Allerede i dag er det muligt for kommunerne at tilbyde borgeren rehabiliteringsforløb ud fra en sådan vurdering. Det vil i mange tilfælde sikkert også være ønskeligt og gavnligt, men det er ikke nødvendigt med en lovændring, der direkte pålægger kommunerne at gøre det, medmindre det er led i en helt overordnet spareøvelse, hvor nedskæringerne i hjemmehjælpen fortsætter og over en kort årrække skæres ned til et absolut minimum med fare for, at svækkede medborgere bliver overladt til at klare sig selv. Efter Enhedslistens opfattelse er det netop formålet med lovforslaget, hvilket også ses af, at kommunerne pålægges at revurdere alle de ca. 150.000 nuværende hjemmehjælpsmodtagere, med henblik på at de skal gennemgå rehabiliteringsforløb. Enhedslisten bekræftes i denne opfattelse, når ministerens svar på de mange spørgsmål, der er stillet til lovforslaget, og ministerens kommentarer til Enhedslistens ændringsforslag tages i betragtning. Samlet set er lovforslaget en forringelse af borgernes retssikkerhed, hvilket f.eks. også ses af ministerens svar på spørgsmål 17, hvor kommunen i modsætning til efter de nuværende regler fremover vil kunne skrue op eller ned for hjælpen uden at komme med en fornyet afgørelse, som borgeren kan påklage. Det ses af svaret på spørgsmål 18, hvor ministeren ikke vil tage stilling til, om Københavns Kommunes retningslinjer om at fratage/nægte borgeren hjemmehjælp, hvis borgeren ikke vil medvirke til rehabilitering, vil være ulovlige som følge af en vedtagelse af lovforslaget.

Enhedslisten kan ikke støtte det af Venstre stillede ændringsforslag om, at tilbud om rehabilitering skal være omfattet af frit valgs-ordningen. Det vil medføre, at kommunerne pålægges at sende rehabilitering i udbud, således at borgeren kan vælge mellem to eller flere udbydere. For det første er det ikke fagligt forsvarligt, da de private leverandører ikke har den fornødne ekspertise til at udføre opgaven, for det andet er det et uacceptabelt indgreb i det kommunale selvstyre, der blot pålægger kommunerne mere bureaukrati, samtidig med at det svækker forsyningsikkerheden, og for det tredje er formålet med den nuværende frit valgs-ordning først og fremmest at understøtte indtjeningen i private virksomheder. Det skal vi ikke have mere af.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Til § 1

Af et *mindretal* (EL):

1) I det under *nr. 1* foreslåede § 83, *stk. 6*, indsættes som 2. *pkt.*:

»Det samme gælder, hvis modtageren ikke ønsker at deltage i et rehabiliteringsforløb.«

[Kommunen er forpligtet til at vurdere behovet for hjælp efter § 83 i de tilfælde, hvor modtageren ikke vil deltage i et rehabiliteringsforløb. Modtageren har selvbestemmelsesret i forhold til at deltage i et rehabiliteringskursus eller ej]

2) I den under *nr. 2* foreslåede § 83 *a* affattes *stk. 4, 1. pkt.*, således:

»Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om hjælp efter § 83 i forbindelse med et rehabiliteringsforløb med udgangspunkt i modtagerens behov for hjælp og støtte.«

[Modtageren skal have mulighed for at påklage kommunalbestyrelsens afgørelse om hjælp efter § 83 i forbindelse med et rehabiliteringsforløb. Kommunalbestyrelsens afgørelse sker med udgangspunkt i modtagerens samlede situation og ikke kun med henblik på at nå de fastsatte mål for rehabiliteringsforløbet]

3) I den under *nr. 2* foreslåede § 83 *a* affattes *stk. 4, 3. pkt.*, således:

»Kommunalbestyrelsen kan ikke give afslag på hjælp efter § 83, alene med henvisning til at modtageren ikke magter eller ikke ønsker at deltage i et rehabiliteringsforløb.«

[Modtageren har selvbestemmelsesret til at deltage i et rehabiliteringsforløb, og kommunalbestyrelsen kan ikke afvise at give hjælp efter § 83, hvis modtageren ikke ønsker at deltage i et rehabiliteringsforløb]

Af *ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af EL):

4) I den under *nr. 2* foreslåede § 83 *a* ændres i *stk. 4, 3. pkt.*, »Kommunalbestyrelsen kan ikke give afslag på hjælp efter § 83, alene med henvisning til at modtageren ikke magter at gennemføre rehabiliteringsforløbet« til: »Hvis modtageren ikke gennemfører et rehabiliteringsforløb, skal kommunalbestyrelsen vurdere modtagerens behov for hjælp efter § 83, jf. § 83, *stk. 6*«.

[Der er tale om en ændring, der præciserer borgerens retsstilling, hvis borgeren ikke gennemfører rehabiliteringsforløbet]

Af et *mindretal* (V), tiltrådt af et *mindretal* (LA og KF):

5) Efter *nr. 5* indsættes som nyt nummer:

»01. I § 91, *stk. 1, stk. 2, nr. 2*, og *stk. 5*, ændres »§ 83« til: »§§ 83 og 83 a«.«

[Frit valg af leverandør af rehabiliteringsforløb]

Bemærkninger

Til nr. 1

Enhedslisten vil med ændringsforslaget tydeliggøre, at kommunalbestyrelsen er forpligtiget til at vurdere behovet for hjælp efter § 83, selv om modtageren ikke ønsker at deltage i et rehabiliteringsforløb. Ændringsforslaget understreger modtagerens selvbestemmelsesret i forhold til deltagelse i et rehabiliteringsforløb. Således sikres det, at personens ønske har selvstændig retskraft.

Til nr. 2

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at borgeren under et rehabiliteringsforløb skal have den hjælp, som borgeren har behov for, men at hjælpen skal ses som en samlet del af rehabiliteringsforløbet med henblik på at nå de opstillede mål for indsatsen. Endvidere fremgår det af bemærkningerne, at hjælpen under rehabiliteringsforløbet løbende kan justeres op eller ned. Den hjælp og støtte, der gives under et rehabiliteringsforløb, kræver efter lovforslaget ikke en selvstændig afgørelse fra kommunalbestyrelsen, og borgeren kan således ikke påklage kommunalbestyrelsens tilbud om hjælp under rehabiliteringsforløbet. Lovforslaget lægger vægt på dialog og motivation mellem den ældre borger og kommunen – men hvis der opstår uenigheder om behov for støtte og hjælp undervejs i rehabiliteringsforløbet, har den ældre ingen rettigheder til at påklage kommunens »tilbud« om støtte og hjælp eller mangel på samme.

Enhedslisten mener, at dette er en forringelse af borgerens retssikkerhed, og ønsker med ændringsforslaget at sikre, at borgeren altid har mulighed for at påklage kommunalbestyrelsens afgørelse om hjælp og ændring af hjælpens omfang.

Yderligere fremgår det af lovforslaget, at den hjælp, der bevilges, kun skal gives med henblik på at nå de fastsatte mål i rehabiliteringsforløbet.

Enhedslisten mener, at det er vigtigt, at kommunalbestyrelsen bevilger hjælp efter borgerens samlede situation og ikke kun med udgangspunkt i at nå de opsatte mål i rehabiliteringsforløbet.

Samlet set mener Enhedslisten, at personer, der visiteres til et rehabiliteringsforløb kan have vanskeligheder ved at klare hverdagen selv, hvilket er årsagen til, at borgeren søger om hjemmehjælp. Der skal derfor være den fornødne tryghed, ved at borgeren bliver hjulpet med de funktioner, som borgeren ikke umiddelbart er i stand til at klare selv, også mens rehabiliteringsforløbet pågår.

Til nr. 3

Af det fremsatte lovforslag fremgår det, at i tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen vurderer, at borgeren ikke magter at deltage i et rehabiliteringsforløb, skal kommunen alligevel sikre, at borgeren får den rette hjælp, efter § 83.

Enhedslisten ønsker med ændringsforslaget at tydeliggøre, at kommunalbestyrelsen også er forpligtet til at vurdere borgerens behov for hjælp efter § 83 i de tilfælde, hvor borgeren ikke ønsker at deltage i et rehabiliteringsforløb. Dette er med til at sikre, at borgeren får den rette hjælp og støtte, samt at borgerens selvbestemmelsesret med hensyn til deltagelse i rehabiliteringsforløb respekteres.

Til nr. 4

Der er kommunalbestyrelsen, der tager stilling til, om et rehabiliteringsforløb vurderes at kunne forbedre personens funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjælp efter § 83, stk. 1, og det er kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse om, hvilken hjælp borgeren har behov for.

Den foreslåede ændring af § 83 a, stk. 4, 3. pkt., præciserer, at kommunalbestyrelsen har en pligt til at vurdere modtagerens behov for hjælp efter § 83, hvis borgeren ikke gennemfører rehabiliteringsforløbet. Heri ligger også, at kommunalbestyrelsen har pligt til at tilbyde den hjælp efter § 83, som borgeren har behov for.

Kommunalbestyrelsens pligt til at vurdere modtagerens behov for hjælp efter § 83 og til at træffe afgørelse om tildeeling af hjælpen ud fra borgerens individuelle og konkrete behov gælder, uanset hvad der er årsag til, at borgeren ikke gennemfører rehabiliteringsforløbet. Der kan være flere årsager til, at en borger ikke gennemfører et rehabiliteringsforløb. For eksempel kan borgeren blive syg under rehabiliteringsforløbet og dermed ikke være i stand til at gennemføre rehabiliteringsforløbet, eller borgeren kan have svært ved at finde motivationen. Det kan også være, fordi borgeren ikke magter at gennemføre et rehabiliteringsforløb eller borgeren modsætter sig.

Det er dermed borgerens aktuelle behov, der er afgørende ved kommunalbestyrelsens vurdering af borgerens behov for hjælp efter § 83, og ikke årsagen til, at borgeren ikke gennemførte rehabiliteringsforløbet. Kommunalbestyrelsen skal

endvidere vurdere borgere med samme behov ens, uanset om borgeren har gennemført et rehabiliteringsforløb eller ej, og uanset hvad der har været årsagen til, at rehabiliteringsforløbet ikke er blevet gennemført.

Det fremgår af lovforslagets § 83, stk. 6, at i forbindelse med afslutning af et rehabiliteringsforløb efter § 83 a skal kommunalbestyrelsen vurdere modtagerens behov for hjælp efter § 83. Med ændringsforslaget bliver det tydeliggjort, at kommunalbestyrelsens forpligtelse til at vurdere modtagerens behov for hjælp efter § 83 i forbindelse med afslutning af et rehabiliteringsforløb også gælder i de tilfælde, hvor borgeren ikke gennemfører et rehabiliteringsforløb – uanset årsagen til, at rehabiliteringsforløbet ikke gennemføres.

Endvidere fremgår det af lovforslagets § 83 a, stk. 4, 1. og 2. pkt., at kommunalbestyrelsen skal tilbyde modtageren af et rehabiliteringsforløb den nødvendige hjælp og støtte under forløbet med henblik på at nå de fastsatte mål, og at hjælpen og støtten løbende skal tilpasses udviklingen i modtagerens funktionsevne. Det understeges dermed med den foreslåede ændring, at borgeren både under og efter forløbet skal have den hjælp og støtte, som borgeren har behov for. Borgeren skal således under hele rehabiliteringsforløbet have den nødvendige hjælp og støtte til de opgaver, borgeren (endnu) ikke selv kan udføre, og borgeren skal også have den hjælp, borgeren har behov for i forbindelse med afslutningen af et rehabiliteringsforløb – også hvis borgeren ikke gennemfører rehabiliteringsforløbet, uanset hvad årsagen er til dette.

Til nr. 5

Venstre vil med ændringsforslaget sikre, at borgeren har ret til frit valg af leverandør af rehabiliteringsforløbet. Det bekymrer Venstre, at rehabiliteringsforløbene efter § 83 a ikke omfattes af det frie leverandørvalg. For borgeren kan det betyde, at der kommer flere forskellige leverandører i hjemmet, når der er frit valg af leverandør af hjælp efter § 83 (hjemmehjælp) og ikke efter § 83 a (rehabilitering). Sammenhængen i indsatsen kan forsvinde for borgeren, når man som borger automatisk starter hos den kommunale leverandør i et rehabiliteringsforløb.

*Orla Hav (S) fmd. Pernille Rosenkrantz-Theil (S) Mette Reissmann (S) Jens Joel (S) Karen J. Klint (S) Astrid Krag (S)
Julie Skovsby (S) Marlene Borst Hansen (RV) Liv Holm Andersen (RV) Lotte Rod (RV) Trine Mach (SF)
Özlem Sara Cekic (SF) Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) Finn Sørensen (EL) Pernille Skipper (EL) Hans Andersen (V)
Anne-Mette Winther Christiansen (V) nfmd. Tina Nedergaard (V) Finn Thranum (V) Sophie Løhde (V) Fatma Øktem (V)
Karen Ellemann (V) Karin Nødgaard (DF) René Christensen (DF) Karina Adsbøl (DF) Jens Henrik Thulesen Dahl (DF)
Merete Riisager (LA) Thyra Frank (LA) Mai Mercado (KF)*

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Socialdemokratiet (S)	47	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	22	Siumut (SIU)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Sambandsflokkurin (SP)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	12	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Liberal Alliance (LA)	9		

Oversigt over bilag vedrørende L 25

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	1. udkast til betænkning
5	Ændringsforslag, fra ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold
6	2. udkast til betænkning
7	3. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 25

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til artiklen »Kommuner kan tvinge ældre til træning« fra Ritzaus Bureau den 30/10-14, bragt i flere dagblade f.eks. Kristeligt Dagblad, til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, og ministerens svar herpå
2	Spm., om ministeren mener, at borgerens mulighed for frit valg af private leverandører er tilgodeset i forhold til rehabiliteringsforløbet, til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvor langt et forløb ministeren forventer, at den ældre skal igennem, før det kan konstateres at rehabilitering ikke er en mulighed, til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, og ministerens svar herpå
4	Spm. om, hvordan den ældres selvbestemmelsesret i de tilfælde, hvor den ældre ikke ønsker at deltage i et rehabiliteringsforløb, sikres, til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, hvorledes ministeren vil sikre, at kommunerne ikke kan fratage ældre hjemmehjælpsmodtagere hjemmehjælp med den begrundelse, at de ikke ønsker at gennemføre et rehabiliteringsforløb, til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, og ministerens svar herpå
6	Spm. om, hvem der har ret til at afgøre, hvorvidt en ældre borger magter eller ikke magter at deltage i et rehabiliteringsforløb, til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, og ministerens svar herpå
7	Spm. om, hvordan det sikres, at borgerens ønske om ikke at deltage i et rehabiliteringsforløb har retskraft, til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, og ministerens svar herpå
8	Spm. om, hvordan borgerens selvbestemmelsesret sikres i forhold til deltagelse i et rehabiliteringsforløb, til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, og ministerens svar herpå

- 9 Spm. om, at ingen ældre mister deres hjemmehjælp, såfremt de ikke vil deltage i et rehabiliteringsforløb, til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, og ministerens svar herpå
- 10 Spm. om, hvordan borgerens retssikkerhed sikres, til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om, hvilke parametre ministeren vil finde relevante at få belyst for at finde ud af, om loven fungerer efter hensigten, når den skal evalueres om 2 år, til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, og ministerens svar herpå
- 12 Spm., om en kommune kan nægte en borger et rehabiliteringsforløb under henvisning til, at kommunen har en dårlig økonomi, til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om, hvordan ministeren vil sikre, at implementeringen af lovforslaget bliver modtaget positivt af de relevante parter, til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om, hvordan ministeren vil sikre, at en borger ikke kan blive frataget hjemmehjælp, hvis borgeren ikke gennemfører et rehabiliteringsforløb, til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om, hvordan ministeren vil få forklaret lovforslaget, så det ikke misforstås i kommunerne, til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om teknisk bistand til udarbejdelse af et ændringsforslag, der giver borgeren mulighed for frit valg af en privat leverandør til rehabiliteringsforløbet i § 83 a, til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om at kommentere Enhedslistens ændringsforslag nr. 1-3 i 2. udkast til betænkning, til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om en eventuel vedtagelse af ministerens ændringsforslag til § 1, til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om Højesterets dom i den såkaldte Køgesag fra maj 2013 bliver sat ud af kraft, til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, og ministerens svar herpå
- 20 Spm. om konsekvenserne for borgerens retssikkerhed, til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, og ministerens svar herpå

Otte af udvalgets spørgsmål til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold og dennes svar herpå

Spørgsmålene 1, 5, 11, 12, 13, 14 og 15 og svarene herpå er optrykt efter ønske fra DF. Spørgsmål 2 og svaret herpå er optrykt efter ønske fra V.

Spørgsmål 1:

Hvad er ministerens kommentar til artiklen fra Ritzaus Bureau den 30. oktober 2014, bragt i flere dagblade f.eks. Kristeligt Dagblad: »Kommuner kan tvinge ældre til træning« (30. oktober 2014), hvori det hævdes, at ældre kan tvinges til genoptræning, og at en række svage ældre, der har modtaget hjemmehjælp, risikerer at komme i klemme og fremadrettet mister deres hjemmehjælp, fordi de ikke kan eller orker at gennemføre et rehabiliteringsforløb?

Svar:

Med lovforslaget L 25 får kommunalbestyrelsen en pligt til, forud for vurderingen af behovet for hjælp efter servicelovens § 83 (hjemmehjælp), at tilbyde et tidsafgrænset, korterevarende og målorienteret rehabiliteringsforløb. Tilbud om et rehabiliteringsforløb skal gives, hvis tilbuddet vurderes at kunne forbedre modtagerens funktionsevne og dermed nedsætte borgerens behov for hjælp.

Lovforslaget tager udgangspunkt i Hjemmehjælpskommissionens anbefalinger om, at der tilvejebringes et lovgrundlag, som understøtter kommunalbestyrelsen i at arbejde systematisk med rehabiliteringsforløb ud fra en fælles og bred forståelsesramme. I dag arbejder stort set alle kommuner med rehabiliteringsforløb men på meget forskellig vis og med hjemmel i forskellige bestemmelser i serviceloven. Formålet med lovforslaget er derfor også at understøtte borgerens retssikkerhed ved at sikre, at rehabiliteringsforløb tildeles indenfor en entydig lovgivningsmæssig ramme.

Det fremgår af lovforslaget, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at sikre, at rehabiliteringsforløb tilbydes på baggrund af en individuel og konkret vurdering, der tager udgangspunkt i modtagerens behov og ressourcer. Der skal både ses på den fysiske, psykiske og sociale funktionsevne. Målgruppen for rehabiliteringsforløb i henhold til lovforslaget er de borgere, som er omfattet af målgruppen for hjemmehjælp, og hvor et rehabiliteringsforløb vurderes at kunne forbedre borgerens funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjælp. Kommunens forpligtelse til at tilbyde rehabiliteringsforløb omfatter både »nye« borgere, der søger om hjemmehjælp, samt borgere, der allerede modtager hjemmehjælp.

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at der skal være proportionalitet imellem den indsats, som borgeren selv forventes at bidrage med, og det forventede resultat af den samlede indsats. Det fremgår endvidere af lovforslaget, at det skal indgå i vurderingen, om det er realistisk, at et rehabiliteringsforløb kan skabe de ønskede forbedringer af borgerens funktionsevne. Det indebærer efter lovforslaget en vurdering af, om det er muligt at gøre noget ved de bagvedliggende årsager til funktionsnedsættelsen, eller om det er muligt, på trods af funktionsnedsættelsen, at udvikle borgerens evne til at klare flere opgaver selv.

Det fremgår af lovforslaget, at for nogle borgere kan årsagerne til den nedsatte funktionsevne samt tyngden og kompleksiteten af denne have en sådan karakter, at det ikke vil være realistisk at igangsætte et rehabiliteringsforløb. Det følger af forslaget, at disse borgere skal tilbydes anden relevant hjælp, der modsvare behovet – typisk hjælp efter § 83 (hjemmehjælp).

Når en borger er tildelt et rehabiliteringsforløb, følger det af lovforslaget, at tilrettelæggelsen af rehabiliteringsforløbet skal være helhedsorienteret og tværfagligt, og at der skal sættes mål for det enkelte forløb. Målene skal fastsættes i samarbejde med borgeren. Det fremgår af bemærkninger, at det er borgerens egne mål og behov, som er omdrejningspunktet for arbejdet med målfastsættelsen. Kravet om, at målfastsættelsen skal ske i samarbejde med borgeren, betyder, at kommunen forpligtes til at arbejde med borgerens motivation, samt at der skal være en dialog mellem borgeren og kommunen om, hvad der skal til, for

at borgeren kan få en bedre hverdag med større uafhængighed og bedre livskvalitet. Det er således afgørende, at et rehabiliteringsforløb baserer sig på en konstruktiv dialog med udgangspunkt i borgerens samlede situation. Borgerens egne ønsker om f.eks. selv at kunne klare personlig hygiejne eller at kunne genoptage udadvendte sociale aktiviteter vil ofte være den motiverende faktor i forhold til at indgå i et rehabiliteringsforløb.

Kommunalbestyrelsen kan under rehabiliteringsforløbet ud fra en samlet vurdering af borgerens behov, ressourcer og motivation konstatere, at borgeren ikke kan gennemføre et rehabiliteringsforløb. Der kan være flere årsager til, at en borger ikke gennemfører et rehabiliteringsforløb. For eksempel kan borgeren blive syg under rehabiliteringsforløbet og dermed ikke være i stand til at gennemføre rehabiliteringsforløbet, eller borgeren kan have svært ved at finde motivationen. Det kan også være, fordi borgeren ikke magter at gennemføre et rehabiliteringsforløb, eller at borgeren modsætter sig. Hvornår under rehabiliteringsforløbet kommunalbestyrelsen ud fra en samlet vurdering kan konstatere, at rehabiliteringsforløbet ikke kan gennemføres, vil afhænge af det konkrete rehabiliteringsforløb.

For at tydeliggøre denne retstilstand har jeg fremsat et ændringsforslag. Dermed vil det fremgå direkte af lovforslaget, at kommunalbestyrelsen har en pligt til at vurdere modtagerens behov for hjælp efter § 83, hvis borgeren ikke gennemfører rehabiliteringsforløbet, og at kommunalbestyrelsen dermed har pligt til at tilbyde den hjælp efter § 83, som borgeren har behov for, uanset hvad årsagen er til, at borgeren ikke gennemfører rehabiliteringsforløbet. Jeg kan yderligere henvise til bemærkningerne til ændringsforslaget.

Spørgsmål 2:

Mener ministeren, at borgerens mulighed for frit valg af private leverandører er tilgodeset i forhold til rehabiliteringsforløbet, jf. § 83 a, og hvor fremgår det konkret af lovforslaget, at brugen af private leverandører er en mulighed?

Svar:

Det fremgår af lovforslagets afsnit 2.1.2 Den foreslåede ordning, at »det er op til den enkelte kommunalbestyrelse at tilrettelægge rammerne for, indholdet i og opfølgningen på rehabiliteringsforløbene. Det gælder også i forhold til muligheden for at inddrage eventuelle private leverandører«. Lovforslaget er således ikke til hinder for, at den enkelte kommune vælger at inddrage private leverandører i udførelsen af rehabiliteringsforløb.

Lovforslaget omfatter også borgere, der allerede får hjælp efter § 83, hvoraf nogle borgere har valgt at modtage hjælpen fra en privat leverandør, jf. muligheden for frit valg for modtagere af hjælp efter § 83 i medfør af servicelovens § 91. Efter servicelovens § 91 skal kommunalbestyrelsen skabe grundlag for, at modtagere af hjælp efter § 83 kan vælge mellem to eller flere leverandører af denne hjælp, hvoraf den ene leverandør kan være kommunal.

For disse borgere kan der være behov for, at kommunerne er særlig opmærksomme på, om rehabiliteringsforløbet kan tilrettelægges med inddragelse af den private leverandør, der i forvejen kommer i borgerens hjem. Kommunalbestyrelsen bør derved ved tilrettelæggelsen af rehabiliteringsforløbene have fokus på at sikre størst mulig kontinuitet i hjælpen for de borgere, som allerede modtager hjælp efter § 83 og har anvendt det frie leverandørvalg. Kommunerne bør generelt overveje, om de lokale forhold – herunder leverandørsituationen – giver mulighed for at inddrage private leverandører i rehabiliteringsforløbene, herunder for at sikre kontinuiteten for modtagere af hjælp efter § 83, som allerede har valgt en privat leverandør.

Baggrunden for, at der ikke stilles lovkrav om frit leverandørvalg, er Hjemmehjælpskommissionens overvejelser. Kommissionen kom frem til, at der er stor forskel på de private leverandører i forhold til størrelse, kompetencer og faglig spændvidde. Kommissionen vurderede derfor, at kravene til tværfaglighed og koordinering, som rehabilitering stiller, vil være en for stor udfordring for en stor del af de private leverandører bl.a. for de private leverandører, der primært har erfaring med levering af praktisk hjælp.

Det er vigtigt, at de fornødne kompetencer er til stede fra start til slut, når en borger skal indgå i et rehabiliteringsforløb. Derfor vil der også være flere fagpersoner indover, som støtter og motiverer borgeren. Det skal sikre, at borgeren får et fagligt funderet og trygt forløb. Nogle af de kompetencer, der er vigtige i et rehabiliteringsforløb, er derfor både viden om, hvilke fagpersoner som er relevante at inddrage i det enkelte rehabiliteringsforløb, samt at kunne koordinere forløbet herunder inddragelsen af de forskellige fagpersoner. Den enkelte kommune har mulighed for at inddrage private leverandører i det omfang, den private leverandør har kompetencer til det.

Vi ved, at nogle kommuner allerede i dag inddrager private leverandører ved rehabilitering, og at der er private leverandører, som har kompetencerne til at gennemføre et rehabiliteringsforløb. Men generelt er der behov for at de private leverandørers kompetencer udvikles i forhold til at kunne gennemføre rehabiliteringsforløb.

Efter ændringen af fritvalsreglerne, der trådte i kraft 1. april 2013, er det endvidere blevet muligt for kommunerne at samle udbud af hjemmehjælpsydelse med andre driftsområder, f.eks. hjemmesygepleje. Kommunerne har derfor også mulighed for at samle udbud af hjemmehjælp med rehabiliteringsforløb.

Det er oplagt, at udviklingen af kompetencer kan ske i et tæt samarbejde mellem kommunerne og de private leverandører. Det kan dels være med til at gøre de private leverandører klar til rehabiliteringsopgaverne og dels give kommunerne input til mulige nye måder at planlægge og udføre ydelsen på.

Som led i vækstpakken for sundheds- og velfærdsløsninger iværksættes der et projekt, hvor kommuner og private leverandører skal indgå innovationspartnerskaber om rehabilitering. Formålet er at udvikle modeller for offentlig-privat samarbejde om rehabilitering og dermed skabe grobund for markedsmodning på området.

Som det fremgår af lovforslaget vil der blive fulgt op på udviklingen på baggrund af det foreslåede regelsæt med henblik på politiske drøftelser i Folketingsåret 2016/2017. I den forbindelse vil det være relevant at undersøge, hvordan og i hvilket omfang, de private leverandører inddrages i udførelsen af rehabiliteringsforløb.

Spørgsmål 5:

Ministeren bedes oplyse, hvorledes ministeren, efter debatten og de udmeldinger der kom fra flere partiers side ved førstebehandlingen af L 25, vil sikre at kommunerne ikke kan fratage ældre hjemmehjælpsmodtagere hjemmehjælp med den begrundelse, at de ikke ønsker at gennemføre et rehabiliteringsforløb, som fx Københavns kommunes sundheds- og omsorgsborgmester har meldt ud vil kunne ske, jf. TV 2 Nyhederne kl. 19 den 30.10.2014.

Svar:

Jeg henviser til besvarelsen på spørgsmål nr. 1 ad L 25.

Spørgsmål 11:

Er ministeren indstillet på, at der er flere faktorer, der skal vurderes, når loven skal evalueres om to år, og at det ikke kun må blive et spørgsmål om antallet af anmeldte sager til Ankestyrelsen, og såfremt ministeren er indstillet derpå, hvilke parametre vil ministeren da finde relevante at få belyst for at finde ud af, om loven fungerer efter hensigten? Vil ministeren i evalueringen også inddrage de ældre borgeres erfaringer med rehabiliteringsforløbene?

Svar:

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold vil følge implementeringen af lovforslaget tæt.

Som det fremgår af lovforslagets bemærkninger, følges der op på udviklingen på baggrund af det foreslåede regelsæt med henblik på politiske drøftelser i Folketingsåret 2016/2017. Det fremgår endvidere af

bemærkningerne, at der ved opfølgningen blandt andet ses på kommunerne praksis omkring målfastsættelse samt tilrettelæggelse af rehabiliteringsforløb. Det skal endvidere indgå, om den nødvendige hjælp og støtte tilvejebringes under et rehabiliteringsforløb.

Som det nævnes i spørgsmålet, vil Ankestyrelsen derudover fra lovens ikrafttræden føre statistik over udviklingen i antallet af klager over kommunernes afgørelser efter § 83 og § 83 a. Ankestyrelsens klagestatistik er blot én måde at følge udviklingen på, men udviklingen vil også blive belyst på andre måder.

Det vil være en oplagt mulighed at inddrage de ældre borgeres erfaringer med rehabiliteringsforløbene, men hvilke konkrete parametre, der skal belyses ved opfølgningen, vil jeg tage endelig stilling til, når lovgivningen har virket i ca. et år. Det vil være mere klart på dette tidspunkt, hvilke parametre som er relevante at belyse. I denne sammenhæng kan det være relevant at afholde et dialogmøde med deltagelse af aftaleparterne og med inddragelse af relevante interessenter på området,

Spørgsmål 12:

Kan en kommune, såfremt L 25 vedtages, nægte en borger, der selv vurderer at have behov for rehabilitering, et rehabiliteringsforløb under henvisning til, at kommunen har en dårlig økonomi?

Svar:

Efter lovforslaget forpligtes kommunalbestyrelsen til at tilbyde et korterevarende og tidsafgrænset rehabiliteringsforløb til personer med nedsat funktionsevne, hvis rehabiliteringsforløbet vurderes at kunne forbedre personens funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjælp efter § 83. Dermed lovfæstes kommunalbestyrelsens forpligtelse, og den enkelte kommune kan ikke med henvisning til økonomien beslutte ikke at tilbyde rehabilitering. Efter de nugældende regler er det op til kommunalbestyrelsen, om der tilbydes rehabiliteringsforløb.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget forpligtes kommunalbestyrelsen til at sikre, at rehabiliteringsforløb tilbydes på baggrund af en individuel og konkret vurdering, der tager udgangspunkt i modtagerens behov og ressourcer, og hvor der både ses på den fysiske, psykiske og sociale funktionsevne. Det er kommunalbestyrelsen, der tager stilling til, om et rehabiliteringsforløb vurderes at kunne forbedre personens funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjælp efter § 83.

Spørgsmål 13:

Hvorledes vil ministeren sikre, at implementeringen af L 25 om rehabiliteringsforløb vil blive modtaget på en positiv måde hhv. hos de relevante hjemmehjælpsmodtagere og hos kommunerne, herunder det personale, der skal stå for dialogen med borgeren, således at det bliver til gavn for alle parter?

Svar:

Det er kommunalbestyrelsens opgave at implementere det vedtagne lovforslag i den enkelte kommune i overensstemmelse med lovforslagets intentioner, således som de udmøntes i forslagets bemærkninger til lige med de tilkendegivelser, der fremkommer under behandlingen i Folketinget, og indgår i betænkningen fra Socialudvalget.

For at understøtte kommunernes implementering vil Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold udarbejde en vejledning til kommunerne om tilrettelæggelsen af rehabiliteringsforløbene, herunder hvilke kriterier der skal indgå. I denne vejledning vil lovens forarbejder i form af lovbemærkninger og betækningsbidrag blive indarbejdet.

Endvidere udarbejder Socialstyrelsen som led i et større satspuljefinansieret rehabiliteringsprojekt på ældreområdet en håndbog til brug for kommunerne tilrettelæggelse af rehabiliteringsforløbene. Håndbogen bygger på kortlægning af eksisterende viden og praksis bl.a. om motivation og inddragelse af borgerne i forbindelse med et rehabiliteringsforløb.

Spørgsmål nr. 14:

Ministeren bedes oplyse, hvorledes det er sikret, at uanset hvilken begrundelse en borger giver for ikke at gennemføre et rehabiliteringsforløb, kan en kommune ikke fratage en borger den hjemmehjælp, borgeren har behov for.

Svar:

Med det ændringsforslag, som jeg har fremsat, vil det fremgå direkte af lovforslaget, at kommunalbestyrelsen har en pligt til at vurdere modtagerens behov for hjælp efter § 83, hvis borgeren ikke gennemfører rehabiliteringsforløbet.

Som det fremgår af bemærkningerne til ændringsforslaget, gælder kommunalbestyrelsens pligt til at vurdere modtagerens behov for hjælp efter § 83 og til at træffe afgørelse om tildeling af hjælpen ud fra borgerens individuelle og konkrete behov uanset, hvad der er årsag til, at borgeren ikke gennemfører rehabiliteringsforløbet.

Som det yderligere fremgår af bemærkningerne til ændringsforslaget er det dermed borgerens aktuelle behov, der er afgørende ved kommunalbestyrelsens vurdering af borgerens behov for hjælp efter § 83 og ikke årsagen til, at borgerne ikke gennemførte rehabiliteringsforløbet. Kommunalbestyrelsen skal endvidere vurdere borgere med samme behov ens, uanset om borgeren har gennemført et rehabiliteringsforløb eller ej og uanset, hvad der har været årsagen til at rehabiliteringsforløbet ikke er blevet gennemført.

Spørgsmål 15:

Vil ministeren præcisere overfor kommunerne, at L 25 ikke må betragtes som et spareforslag, men et forslag der skal højne borgerens livskvalitet, og såfremt ministeren er enig deri, hvorledes vil ministeren da kommunikere det videre til kommunerne?

Svar:

Jeg er enig i, at der er tale om et lovforslag, der skal højne borgerens livskvalitet, hvilket også fremgår af lovforslagets bemærkninger. Formålet med at fremsætte lovforslaget er at bidrage til at gøre de borgere, der har potentialet, mere selvhjulpne. Det at blive bedre til at klare sig selv er et væsentligt bidrag til bedre livskvalitet.

Lovforslaget blev fremsat på baggrund af den politiske aftale som regeringen, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti indgik den 19. juni 2014 om fremtidens hjemmehjælp. Som det fremgår af aftalen om fremtidens hjemmehjælp og af lovforslagets indledende bemærkninger er det vigtigt at hjælp til selvhjælp gør en positiv forskel for den enkelte borger og reelt bidrager til en mere selvstændig hverdag for borgeren – med mere livskvalitet til følge.

Det fremgår endvidere af lovforslagets bemærkninger, at der skal være en dialog mellem borger og kommune omkring, hvad der skal til, for at borgeren kan få en bedre hverdag med større uafhængighed.

Derudover fremgår det af lovforslaget, at indførelse af en ny bestemmelse om rehabiliteringsforløb og fastsættelse af individuelle mål for hjælp i § 83, samt afskaffelse af betalingen for midlertidig hjemmehjælp samlet set ikke vurderes, hverken at medføre besparelser eller merudgifter for kommunerne.

I øvrigt var det en del af den samlede aftale om fremtidens hjemmehjælp, at besparelsen på ophævelsen af reglerne om fast kontaktperson i § 89, stk. 2 i lovforslaget, ligeledes skal anvendes for at højne borgerens livskvalitet med et initiativ om mere sammenhæng og tryghed for borgerne og en styrket indsats mod ensomhed. L 25 er dermed ikke et spareforslag. Formålet med L 25 er ikke at spare penge, men det er min opfattelse, at man kan opnå en bedre indsats for de samme midler.

Der vil i forbindelse med lovforslagets vedtagelse blive udsendt en orienteringsskrivelse til kommunerne om lovændringen, samt udarbejdet vejledende materiale til kommunerne om tilrettelæggelsen af rehabiliteringsforløbene.

Endvidere udarbejder Socialstyrelsen som led i et større satspuljefinansieret rehabiliteringsprojekt på ældreområdet en håndbog til brug for kommunerne tilrettelæggelse af rehabiliteringsforløbene. Håndbogen bygger på kortlægning af eksisterende viden og praksis bl.a. om motivation og inddragelse af borgerne i forbindelse med et rehabiliteringsforløb.

To mundtlige § 20 spørgsmål og ministerens svar herpå

Spørgsmål og svar er optrykt efter ønske fra DF.

Spm. nr. S 260

Til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold af:

Karin Nødgaard (DF):

Vil ministeren redegøre for, om det er i overensstemmelse med regeringens nyere lovgivningsinitiativer om rehabilitering og hjemmehjælp, at Københavns Kommunes sundheds- og omsorgsborgmester i medierne melder ud, at såfremt en borger ikke ønsker at deltage i et rehabiliteringsforløb, kan denne fratages sin hjemmehjælp?

Fjerde næstformand (Per Clausen):

Værsgo.

Karin Nødgaard (DF):

Vil ministeren redegøre for, om det er i overensstemmelse med regeringens nyere lovgivningsinitiativer om rehabilitering og hjemmehjælp, at Københavns Kommunes sundheds- og omsorgsborgmester i medierne melder ud, at såfremt en borger ikke ønsker at deltage i et rehabiliteringsforløb, kan denne fratages sin hjemmehjælp?

Fjerde næstformand (Per Clausen):

Så er det ministeren.

Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen):

Tak for spørgsmålet. Det er rigtigt, at der er nye lovgivningsinitiativer, som vi er sammen om. Det vil vi selvfølgelig gerne kvittere for, for jeg synes, det er rigtig glædeligt, at vi er blevet fælles omkring en aftale.

Med hensyn til spørgsmålet er det jo sådan, at borgeren skal have den hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet, som borgeren har behov for. Det var rent faktisk også det, der var svaret til hr. Finn Sørensen på hans § 20-spørgsmål, S 38, om lige præcis rehabilitering i Københavns Kommune.

Kommunalbestyrelsen skal således altid foretage en konkret og individuel vurdering af borgerens behov for hjælp til de opgaver, borgerne ikke selv kan udføre. Jeg forventer, at kommunerne også i de tilfælde, hvor borgerne tilbydes rehabiliterende indsatser, foretager en konkret og individuel vurdering af borgerens behov for hjælp. Kommunalbestyrelsen skal se på borgerens samlede situation ved vurderingen af borgerens konkrete behov for hjælp og støtte. Ved vurderingen skal der både ses på borgerens ressourcer og naturligvis også på behovene.

Lovforslaget om rehabiliteringsforløb og hjemmehjælp m.v. bygger også på, at kommunen altid skal foretage en konkret og individuel vurdering af borgerens behov for hjælp. Lovforslaget blev som bekendt førstebehandlet forrige torsdag, og jeg opfattede også helt klart, at vi havde en rigtig god og positiv debat. Jeg tilkendegav også, at jeg i forbindelse med udvalgsbehandlingen af lovforslaget vil se på, om lovforslaget er tilstrækkelig tydeligt omkring borgerens retsstilling, og det er vi ved at kigge på lige i øjeblikket. Tak.

Fjerde næstformand (Per Clausen):

Så er det fru Karin Nødgaard.

Karin Nødgaard (DF):

Tak til ministeren. Jeg vil gerne her understrege, at det for Dansk Folkeparti er utrolig vigtigt, at vi får lavet den bedst mulige lovgivning på ældreområdet. Vi har også haft nogle bekymringer, det noterede jeg

også at ministeren registrerede under førstebehandlingen, og at der arbejdes videre med det. Dansk Folkeparti indgår i den her aftale, der er lavet i maj måned. Vi ser også frem til, at vi kan få lavet en ordning, som forhåbentlig kan være til gavn og glæde for ældre, som har gavn af et rehabiliteringsforløb.

Jeg synes faktisk også, at Dansk Folkeparti har bidraget temmelig godt til det. Vi har jo også stillet spørgsmål osv. efterfølgende, og derfor vælger jeg faktisk også at stille nogle spørgsmål i dag til ministeren her i salen, for det, der bekymrer mig utrolig meget, er – jeg er godt bekendt med det svar, som ministeren refererer til – når vi så får nogle meldinger og i medierne har hørt bl.a. den nævnte borgmester sige, at man faktisk godt kan fratage en borger hjemmehjælp, hvis det er, at vedkommende modsætter sig at deltage i et rehabiliteringsforløb. Det er sådan noget, som Dansk Folkeparti ikke kan acceptere. Det må aldrig være sådan, at en borger, der har behov for hjemmehjælp, bliver ladet i stikken. Der kan jo sådan set være mange årsager til, at man ikke kan klare at gennemføre et rehabiliteringsforløb.

Derfor er jeg jo selvfølgelig meget optaget af at høre, om ministeren i dag kan komme med nogle gode bemærkninger, nogle gode kommentarer, med hensyn til hvordan man sikrer, at der ikke er nogen kommuner i Danmark, der, hvis det her lovforslag bliver gennemført, kan komme og sige: Jamen vi fratager dig bare din hjemmehjælp, fordi du ikke vil indgå i et rehabiliteringsforløb. Det er jeg meget, meget optaget af at vi får en fuldstændig klar udmelding fra ministeren om i dag, fordi det er så altafgørende for Dansk Folkeparti, at den her lov bliver til glæde og gavn for alle.

Jeg vil også gerne understrege, at for os er det meget, meget vigtigt, at det her ikke ender med at blive et eller andet spareforslag fra kommunernes side. Det har jeg selvfølgelig også behov for at høre ministerens kommentar til.

Fjerde næstformand (Per Clausen):

Så er det ministeren.

Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen):

Ja, tak for det. Jeg tror ikke, man kan tage patent på, om det skal være den bedst mulige lovgivning. Der er vi fuldstændig enige, det skal det, og derfor vil jeg selvfølgelig også kvittere for alle de forhandlingsmøder, der har været, det seneste i går, hvor vi også lige præcis talte om det her. Jeg blev selvfølgelig overrasket over – men det har jeg jo fortalt – at jeg skal ned her og svare på spørgsmål om noget af det, vi sidder og forhandler om vi i øjeblikket.

Vi er fuldstændig på linje med, at der ikke er nogen, der skal lades i stikken. Det er vi enige om. Mit ministerium har også været i kontakt med Københavns Kommune, som telefonisk har oplyst, som jeg også redegjorde for i går, at kommunens afgørelse omkring tildeling af hjælp efter servicelovens § 83 altid sker på baggrund af en konkret og individuel vurdering i hvert enkelt tilfælde, og derfor mener jeg helt klart, at der lige præcis i de tilfælde bør være grund til, at vi kan tage det roligt og selvfølgelig arbejde videre med det gode forslag, som vi i fællesskab har udarbejdet.

Fjerde næstformand (Per Clausen):

Så er det fru Karin Nødgaard.

Karin Nødgaard (DF):

Tak. Altså, jeg kan ikke forstå, at ministeren siger, at han er overrasket over at blive kaldt i salen i dag. For det første refererer jeg ikke til nogle interne forhandlingsmøder, overhovedet ikke, jeg refererer til et langt forløb, der har været, siden vi i starten af foråret begyndte at snakke om det her emne, om rehabilitering. Og for det andet synes jeg faktisk kun, ministeren skal være glad for, at han får mulighed for at komme i Folketingssalen og redegøre for sine synspunkter i forhold til det her.

Jeg vil gerne høre, hvorledes man fra ministerens side agter at indgå i dialog med KL – som repræsentant for kommunerne – for at få præciseret det, som ministeren nu sagde i sit første svar. Det synes jeg er utrolig vigtigt at vi får med i debatten i dag.

Fjerde næstformand (Per Clausen):

Ministeren.

Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen):

Jeg er nu overrasket, fordi jeg aldrig tidligere har oplevet at blive kaldt i salen for at svare på spørgsmål om en forhandling, som vi er i fuld gang med.

Med hensyn til KL vil jeg sige, at vi er i konstant dialog med KL. Og det, som jeg ikke lige fik svaret på tidligere, og heller ikke den her gang, er, at det jo netop er tydeliggjort i lovteksten – og det har vi gjort i fællesskab – at en borger ikke kan fratages eller få afslag på hjemmehjælp alene med henvisning til, at borgeren ikke magter f.eks. at gennemføre det her rehabiliteringsforløb eller hjælp til selvhjælp, afhængigt af hvad man nu vil kalde det. Det har vi jo netop fået skrevet ind, fordi der ikke skal herske nogen som helst tvivl om, at man ikke kan lave den kobling, hvis borgeren ikke magter det.

Fjerde næstformand (Per Clausen):

Fru Karin Nødgaard.

Karin Nødgaard (DF):

Jeg skal ikke kunne sige, om ministeren ikke har været kaldt i salen før for at skulle kommentere noget, som vi er i gang med at arbejde med. Egentlig tænker jeg, at alt, hvad vi laver herinde, er sådan kontinuerligt osv. Vi har haft en førstebehandling, og jeg synes, at der under førstebehandlingen kom nogle ting frem, som gjorde, at der var bred enighed blandt partierne om, at der var noget, der skulle belyses ekstra, og derfor stillede jeg skriftligt dette spørgsmål i sidste uge, som vi så skulle have en mundtlig besvarelse af i dag.

Jeg synes måske ikke helt, at det fremgik klart nok, hvorledes ministeren havde tænkt sig at kommunikationen med KL skulle foregå. Men jeg vil egentlig gerne lige holde fast i det med, at hvis en borger ikke kan gennemføre et rehabiliteringsforløb, vil det så sige, at borgeren faktisk allerede på måske dag to kan sige, at det kan vedkommende simpelt hen ikke gennemføre, og så vil vedkommende være sikker på at få den hjemmehjælp, som vedkommende har behov for?

Fjerde næstformand (Per Clausen):

Så er det ministeren.

Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen):

Altså, det er ikke kun mig, der er overrasket. De af mine kollegaer, som jeg har spurgt, er nu også overraskede over det. Jeg spurgte lige skatteministeren, om han har prøvet det før, og han sagde, at det er første gang, han er i salen – så det var måske ikke særlig godt at spørge ham om det.

Det er i sagens natur sådan, at er der et forløb – og de kan jo være forskellige alle sammen – hvor man af forskellige årsager ikke magter et rehabiliteringsforløb, så skal kommunen ind og vurdere hjemmehjælpen – fuldstændig som de skal, når man skal have hjemmehjælp. Så skal man vurdere efter behov, og hvad der ellers er, som man lægger til grund for, om der skal tilbydes hjemmehjælp. Og sådan bliver det selvfølgelig ved med at være. Og jeg går jo ikke ud fra – hvilket jeg også har spurgt ordføreren om tidligere – at man vil lave om på det bærende princip, som der er ude i de enkelte kommuner.

Fjerde næstformand (Per Clausen):

Tak til ministeren. Så har vi færdigbehandlet spørgsmål nr. 16.

Vi går videre til spørgsmål nr. 17, som også er stillet af fru Karin Nødgaard.

Spm. nr. S 261

Til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold af:

Karin Nødgaard (DF):

Hvorledes vil ministeren sikre, at der fortsat ikke er nogen borgere, der fratages hjemmehjælp, fordi de ikke ønsker at gennemføre et rehabiliteringsforløb?

Fjerde næstformand (Per Clausen):

Værsgo.

Karin Nødgaard (DF):

Hvorledes vil ministeren sikre, at der fortsat ikke er nogen borgere, der fratages hjemmehjælp, fordi de ikke ønsker at gennemføre et rehabiliteringsforløb?

Fjerde næstformand (Per Clausen):

Ministeren.

Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen):

Endnu en gang tak. Den 19. juni 2014 indgik regeringen sammen med Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti som bekendt en aftale om fremtidens hjemmehjælp. Det er denne aftale, der er baggrunden for fremsættelsen af lovforslaget om rehabiliteringsforløb, hjemmehjælp m.v.

Jeg opfattede, som jeg også sagde under det tidligere spørgsmål, at vi havde en meget, meget positiv debat ved førstebehandlingen, og som jeg oplyste, ser jeg selvfølgelig frem til udvalgsbehandlingen. Ved afslutningen på debatten ved førstebehandlingen tilkendegav jeg, at jeg er villig til i udvalgsbehandlingen af lovforslaget at se på, hvordan vi kan få tydeliggjort borgerens retsstilling. Det er vi, som sagt under forrige spørgsmål, lige nu i fuld gang med at se på.

Det er vigtigt, at borgeren får den hjælp, som borgeren har behov for både under et rehabiliteringsforløb og ved rehabiliteringsforløbets afslutning. Det gælder selvfølgelig også i de tilfælde, hvor borgeren ikke gennemfører rehabiliteringsforløbet, uagtet hvad der er årsagen til, at forløbet ikke gennemføres.

Samtidig er det rigtig vigtigt for mig at holde fast i, at det er kommunalbestyrelsen, der i sidste ende træffer afgørelsen om den hjælp, som borgeren skal have, samt om omfanget heraf. Det er et grundlæggende princip for alle ydelserne i serviceloven, og det ændrer vi på ingen måde på. Det er til gengæld understreget flere steder i lovforslaget, at det er vigtigt, at det lige præcis omkring et rehabiliteringsforløb er i en dialog og i en motivationproces mellem borger og kommune.

Fjerde næstformand (Per Clausen):

Så er det fru Karin Nødgaard.

Karin Nødgaard (DF):

Ja tak. Når jeg vælger at stille et opfølgende spørgsmål, er det selvfølgelig, fordi jeg synes, at det er vigtigt, at vi får en lidt længere dialog om det her emne, og uanset om skatteministeren ikke har prøvet det før eller ej, og hvordan og hvorledes, så vil jeg sige, at skatteministeren også er forholdsvis ny i embedet. Men jeg mener nu godt at jeg kan erindre det, for er der noget, som ligger os meget på sinde i Dansk Folkeparti, er det, at vi er sikre på, at den lovgivning, vi gennemfører, også er i orden i forhold til den målgruppe, der nu bliver berørt af den, og her er det primært de ældre.

Derfor vil jeg selvfølgelig også gerne i forbindelse med det her høre ministeren: Har ministeren overvejet, hvordan vi skal sikre, at den ældre bliver motiveret; at der bliver indgået en dialog; at medarbejderne er udrustet til at håndtere situationen, sådan at den ældre ikke oplever det som at få trukket et eller andet ned over hovedet og faktisk ikke oplever at få nogen – hvad skal man sige – profit af at indgå i et rehabiliteringsforløb. Det var den ene del af det.

Så til den anden del: Jeg har netop noteret, hvad f.eks. Københavns Kommunes borgmester på området har været ude og sige, og der kan jeg jo godt frygte, at det egentlig drejer sig om, at det så måske ender med at blive en form for et spareforslag for nogle kommuners vedkommende. Og i den forbindelse vil jeg gerne høre ministeren om, hvordan ministeren vil sikre, at det her ikke er et spørgsmål om at udstyre

kommunerne med en eller anden form for mulighed for at sige: Nu sparer vi en masse penge, for nu kan vi bare lade hr. Jensen klare sig selv osv.

Hvordan sikrer vi, at det er borgerens bedste, borgerens øgede livskvalitet, der skal stå som det allerøverste på dagsordenen i forhold til det her forslag, når det formentlig på et eller andet tidspunkt bliver vedtaget?

Fjerde næstformand (Per Clausen):

Ministeren.

Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen):

Jeg synes, at hele lovforslaget gennemses af lige præcis den tankegang, at det her er noget – det er mange ting i øvrigt – der skal ske i dialog med den enkelte borger, og ordføreren ved selvfølgelig også, at jeg har den holdning, at det her ikke er en spareøvelse, men til gengæld noget, som øger livskvaliteten for rigtig mange borgere – og så skal jeg lige hilse og sige, at det jo allerede foregår ude i rigtig mange kommuner. Der er jo ikke noget nyt i det med hensyn til selve rehabiliteringsdelen, det foregår rigtig, rigtig mange steder. Det, som vi selvfølgelig ændrer og udvider den med, er, at vi tilbyder det til alle, i forbindelse med at behovet for hjemmehjælp skal vurderes, hvilket sker lige inden.

Jeg vil også bare gerne sige, at det her har vi jo været fælles om hele vejen igennem, i alle de forhandlinger, der har været, og vel at mærke nogle gode forhandlinger faktisk. Det er jo ikke kun Dansk Folkeparti, det ligger på sinde at gøre det her ordentligt og komme med et rigtig godt lovforslag, det gør sig rent faktisk gældende for samtlige de partier, der var med.

Fjerde næstformand (Per Clausen):

Så er det fru Karin Nødgaard.

Karin Nødgaard (DF):

Tak. Nu er det jo ministeren, der repræsenterer regeringen – jeg står her og repræsenterer Dansk Folkeparti. Derfor er det jo klart, at jeg udtaler mig på Dansk Folkepartis vegne, også i forhold til hvordan vi gerne vil kunne se os selv i øjnene i forhold til det resultat, der så til sidst vil foreligge, når det her skal implementeres.

I den forbindelse vil jeg jo faktisk gerne have, at ministeren prøver at præcisere, hvordan ministeren betragter borgerens retssikkerhed som sikret i forbindelse med det her, sådan at vi ikke står i den situation, at vi om et halvt eller helt år har nogle borgere, der simpelt hen siger: Det her blev trukket ned over hovedet på os, det er simpelt hen ikke i orden.

Derudover vil jeg også gerne spørge i forhold hele ankesystemet, fordi vi ved jo godt, at der er mange, som ikke vil have de psykiske ressourcer til at anke over noget. Har ministeren overvejet, hvordan man kan sikre, at der ikke er nogen, der føler sig ladt i stikken?

Fjerde næstformand (Per Clausen):

Ministeren.

Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen):

Jamen, altså, jeg er stadig væk lidt overrasket over det, for det virker lidt, som om ordføreren har glemt, at vi har siddet og forhandlet det her i fællesskab, og at vi så sent som i går sad og forhandlede det her i fællesskab. Så sent som ved forrige spørgsmål sagde spørgeren selv, at hun ikke ville referere fra møder og forhandlinger, og alligevel skal jeg så forholde mig til lige præcis elementer i det her lovforslag, som, hvis jeg svarer på spørgsmålet, betyder, at jeg kommer til at udtale mig om lige præcis de forhandlinger.

Men det, jeg vil sige, er, at vi følger udviklingen rigtig, rigtig tæt. Og så har man jo mulighed for inden for Ankestyrelsens klageinstanser at påklage sin sag. Sådan har det været tidligere, sådan er det i dag, og sådan bliver det også ved med at være i fremtiden.

Fjerde næstformand (Per Clausen):

Så er det fru Karin Nødgaard.

Karin Nødgaard (DF):

Tak. Jeg ville egentlig gerne have været gået en lille smule dybere i forhold til det med retssikkerheden. Jeg havde håbet, at ministeren ville have svaret lidt mere på det, fordi det er det, der er så vigtigt i forhold til det her. Vi ved, at det her nok drejer sig om en type af borgere, som måske ikke har de allerstørste ressourcer til at indgå i et større klageforløb osv., og det var egentlig derfor, jeg gerne høre ministerens kommentar til det omkring retssikkerheden.

Ministerens må selv klare det der med at udtale sig. Jeg har valgt simpelt hen at sige, at vi har været igennem et forløb, og jeg har behov for få præciseret nogle ting, for at vi – os alle sammen, også de andre ordførere; det undrer mig faktisk, at der ikke er flere, der er kommet og har stillet spørgsmål – den dag, hvor der er tredje behandling af sådan et forslag, netop er hundrede procent sikre på, at det her bliver en forbedring og ikke en forringelse for de ældre medborgere, der skal rehabiliteres.

Til sidst vil jeg gerne høre: Vil ministeren bekræfte, at ministeren vil tage kontakt til kommunerne og sige, at det her aldrig må ende med at blive et spareforslag?

Fjerde næstformand (Per Clausen):

Ministerens.

Ministerens for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen):

Spørgeren undrer sig over, at der ikke andre ordførere til stede – måske skyldes det det enkle faktum, at de andre ordførere rent faktisk fik svar på deres spørgsmål i går under forhandlingerne, og at de andre ordførere forhåbentlig også får svar på de spørgsmål, som de stillede. Vi gør selvfølgelig, som vi plejer at gøre, altså sender svar løbende den efterfølgende dag eller så hurtigt, vi nu kan. Det er jo den måde, vi altid har forhandlet på. Jeg tror – jeg har i hvert fald en mistanke om – at det er derfor, der ikke er andre ordførere. Og igen vil jeg bare understrege: det her er ikke en spareøvelse.

Fjerde næstformand (Per Clausen):

Så er vi blevet færdige med spørgsmål 17. Jeg vil sige tak til fru Karin Nødgaard, jeg kan også sige tak til ministerens for børn, ligestilling, integration og sociale forhold.